

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-3-9 (Devralma)
Karar Sayısı : 09-04/71-27
Karar Tarihi : 4.2.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Aydın ÇELEN, Ali Fuat KOÇ

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : CarrefourSA Carrefour Sabancı Tic. ve Alışveriş Merkezi A.Ş.
Temsilcileri: Av. Merter ÖZAY, Av. Gökçe TÜRKÖĞLU ve
Av. Senem Mutlu UŞAKLI
Küçükbakkalköy Mah. Dudullu Asfaltı No:1 İstanbul

D. TARAFLAR : CarrefourSA Carrefour Sabancı Tic. ve Alışveriş Merkezi A.Ş.
Küçükbakkalköy Mah. Dudullu Asfaltı No:1 İstanbul

Yalçın Turizm ve Ticaret Ltd. Şti.
Merkez Mahallesi Atatürk Caddesi No:9/E Dalaman Muğla

30

E. DOSYA KONUSU: Yalçın Turizm ve Ticaret Ltd. Şti. kontrolündeki, Muğla ili, Fethiye ilçesi, Göcek Beldesi'nde bulunan, "Kulüp Marina" ve "Göcek Marina" olarak adlandırılan süpermarketlerin sabit değerleriyle birlikte kira sözleşmelerinin devri yoluyla işletilmesinin CarrefourSA Carrefour Sabancı Ticaret ve Alışveriş Merkezi A.Ş.'ye devredilmesi işlemine izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 14.1.2009 tarih ve 378 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 22.1.2009 tarih ve 2009-3-9/Öİ-09-AÇ sayılı Birleşme/Devralma Raporu, 22.1.2009 tarih ve REK.0.07.00.00-120/22 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-04 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Yalçın Turizm ve Ticaret Ltd. Şti. kontrolündeki, Muğla ili, Fethiye ilçesi, Göcek Beldesi'nde bulunan, "Kulüp Marina" ve "Göcek Marina" olarak adlandırılan süpermarketlerin sabit değerleriyle birlikte kira sözleşmelerinin devri yoluyla, işletilmesinin CarrefourSA Carrefour Sabancı Ticaret ve Alışveriş Merkezi A.Ş.'ye devri işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir işlem olmakla birlikte, işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili ürün piyasalarındaki rekabetin önemli ölçüde

azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesinin uygun olacağı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. CarrefourSA Carrefour Sabancı Ticaret ve Alışveriş Merkezi A.Ş. (CarrefourSA)

60 Dosya konusu işlemde devralan taraf olan CarrefourSA, Türkiye’de kurulu, halka açık bir anonim şirkettir. Şirket başlıca Hipermarket ve Süpermarketler formatlarında perakendecilik sektöründe Türkiye genelinde 470 mağaza ile faaliyet göstermektedir. Yaklaşık 7.500 çalışana sahip, CarrefourSA’nın ortaklık yapısına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1- CarrefourSA Ortaklık Yapısı

Pay Sahibi	Pay Oranı (%)
Carrefour Nederland B.V.	(.....)
H.Ö.Sabancı Holding A.Ş.	(.....)
Bilfer Madencilik ve Turizm A.Ş.	(.....)
Afife Özel	(.....)
İMKB’ de İşlem Gören	(.....)
TOPLAM	100,00

Kaynak: Bildirim Formu

70 CarrefourSA yönetim kurulu üyeleri; Haluk Dinçer (Yönetim Kurulu Başkanı), Guillaume Henri Marie Vicaire (CarrefourSA Genel Müdürü), Christophe Emmanuel Rabatel, Franck Emile Tassan, Eric Patrick Reiss, Christophe Guillaume Martin, Thierry Garnier, Faruk Bilen, Muhterem Ahmet Aykaç ve Hayri Çulhacı’dan oluşmaktadır.

CarrefourSA 2007 yılı Türkiye geneli toplam cirosu (.....) YTL’dir. Diğer yandan Göcek beldesinde CarrefourSa’nın içinde bulunduğu ekonomik bütünlük tarafından kontrol edilen bir mağaza bulunmamaktadır.

H.1.2. Yalçın Turizm ve Ticaret Ltd. Şti. (Yalçın)

80 Devreden taraf Yalçın perakende mağazacılık, turizm ve yatçılık alanlarında faaliyet göstermekte olup devir işlemi neticesinde, Göcek beldesinde, gıda perakendeciliği faaliyetlerini sonlandıracaktır. Yalçın’ın ortaklık yapısına Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2- Yalçın’ın .Ortaklık Yapısı

Pay Sahibi	Pay Oranı (%)
Yalçın Isparta	(....)
Yunus Emre Isparta	(....)
TOPLAM	100

Yalçın’ın yönetim kurulu üyeleri Yalçın Isparta ve Yunus Emre Isparta’dır. Yalçın’ın 2007 yılı toplam cirosu (.....) TL, 2008 yılı toplam cirosu ise (.....) TL’dir. Devre konu mağazalara ilişkin ciro, mülkiyet ve alan bilgilerine aşağıda yer verilmiştir.

90 - “Kulüp Marina” unvanlı, Muğla ili, Göcek Beldesi’nde bulunan ilgili Tapu Sicil Müdürlüğü’nün 30 no’lu pafta, 819 no’lu parselinde kayıtlı bulunan süpermarketin

mülkiyeti, İltur İleri Turizm Yat İşletmeleri A.Ş.'ye aittir. 114 m² satış alanına haiz süpermarketin 2007 yılı cirosu (.....) TL, 2008 yılı cirosu ise (.....) TL'dir. - "Göcek Marina" unvanlı, Cumhuriyet Mahallesi Meydan Dükkanları Göcek-Fethiye/Muğla adresinde yer alan süpermarketin mülkiyeti Göcek Belediye Başkanlığı'na aittir. 75 m² satış alanlı mağazanın 2007 yılı cirosu (.....) TL, 2008 yılı cirosu ise (.....) TL'dir.

H.2. İlgili Pazar

100

H.2.1. Sektöre İlişkin Genel Bilgiler

Hızlı tüketim malları (HTM) perakendeciliği, raf devir hızları yüksek, fiyatları düşük, satın alma kararı için fazla düşünülmeyen, kısa süreli stoklanan ve sürekli tüketilen gıda, içecek, kişisel bakım ürünleri, kozmetik ve temizlik ürünleri gibi ürünlerin son kullanıcılara satışı hizmetidir. Büyük ölçekli HTM perakende mağazalarının bir kısmında mobilya, elektronik gibi dayanıklı tüketim mallarının satışı yapıyor olsa da bu sektörün cirosunun çok büyük bir bölümü HTM satışından gerçekleşmektedir ve bu mağazaların tüketici gözünde asıl işlevi HTM satışlarıdır.

110

HTM perakendeciliği sektörünün temel aktörlerini hipermarketler, süpermarketler, orta marketler, marketler, bakkallar, büfeler, ihtisas mağazaları olarak sıralamak mümkündür. Türkiye'de perakende pazarının %60'ını bakkal, market, büfe gibi geleneksel satış noktaları oluşturmaktadır. Geleneksel perakendecileri oluşturan bakkalların HTM perakendeciliği içerisindeki payı gittikçe azalmakta ve bunlar zamanla yerlerini modern perakendecilere bırakmaktadır. Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Derneği verilerine göre organize perakende yatırımlarının önemli bir göstergesi olan aylık toplam metrekare rakamları, 2008 yılı Haziran ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %25 oranında bir artış sergilemiştir. Yaşanan bu süreç içerisinde modern perakendecilik yapan büyük çaplı, zincir mağazalar birleşme ve devralmalar yoluyla kendi içlerinde birleşmelere gitmektedir. Nitekim 2005 ve 2006 yıllarında Kurul'un izniyle gerçekleşen *Carrefoursa/Gima*¹, *Migros/Tansaş*² ve *Kiler/Canerler*³ devralmaları bu yönelimin önemli göstergeleridir.

120

Diğer yandan sektörün büyüme trendi hala devam etmekte olup, 2008 yılı Haziran ayı gıda ve gıda-dışı organize perakende sektörü toplam cirosu bir önceki yılın aynı dönemine göre %7 oranında artmıştır. Sektörün içinde bulunduğu dönüşüm süreci, modern sektörde gerçekleşen birleşme ve devralmaları son derece hassas hale getirmektedir. Önümüzdeki dönemde, geleneksel kesimin ağırlığını yitirecek olması, hem tedarikçilerle hem de tüketicilerle ilişkiler açısından modern sektörde rekabetçi bir yapı oluşmasının önemini arttırmaktadır.

130

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'da 1997/1 sayılı Tebliğ'e atıfta bulunarak ilgili ürün pazarının tespitinde dikkate alınacak unsurlar belirtilmektedir. Buna göre ürün pazarının tespitinde tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri

¹ 17.6.2005 tarih ve 05-40/557-136 sayılı Kurul kararı

² 31.10.2005 tarih ve 05-76/1030-287 sayılı Kurul kararı

³ 4.5.2006 tarih ve 06-32/392-102 sayılı Kurul kararı

140 bakımından aynı sayılan mal ve hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmakta, ayrıca tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilebilmektedir

Tüketim malları organize perakendesi açısından alım ve satım pazarları dosya konusu devirde etkilenecek pazarları oluşturmaktadır. Bu nedenle ilgili ürün pazarı, esas olarak tüketim malları perakende pazarı ve alım (tedarik) pazarı başlıkları altında değerlendirilecektir.

H.2.2.1. Tüketim Malları Perakende Pazarı

150 Çeşitli tarihlerde alınan Kurul kararlarında ilgili pazar mağazaların satış alanlarına göre tespit edilmiştir. Devir işlemine konu iki süpermarketin satış alanları 114 ve 75 m²'dir.

160 Öte yandan, 28.1.2008 tarih ve 06-04/56-M sayılı İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında; inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabetçi endişeler yaratmıyor ise pazar tanımı yapılmayabileceği belirtilmiştir. Söz konusu Kılavuz'un ilgili hükmünden hareketle, Kurul'un benzer dosyalardaki farklı pazar tanımlamalarının varlığı ve bildirim konu işlemin etkilerinin incelendiği alternatif pazar tanımlarında başvuruya konu devralmanın rekabeti bozucu bir etki yaratmayacak oluşu, dosya konusu işleme ilişkin HTM perakende pazarı bakımından ilgili ürün pazarı tanımı yapılması gerekliliğini ortadan kaldırmaktadır. Bu sebeple bu pazar bakımından dosya konusu işlemde, kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

H.2.2.2 Alım (Tedarik) Pazarı

170 Üreticiler ile perakendeciler arasında yer alan alım pazarında, üretici açısından önemli nokta, üreticinin üretimini değiştirme ve üretimini farklı kanallarda satabilme esnekliğidir. Genelde üreticiler belirli bir ürün veya ürün grubunda uzmanlaşarak üretim yapmaktadır. Üreticilerden süpermarket ortamında satılan ürünlerin hepsini üretmelerini beklemek, dolayısıyla tek bir tedarik pazarından bahsetmek mümkün değildir. Bu nedenle, alım gücüyle ilgili yapılacak incelemenin, üretim anlamında birbirine ikame teşkil eden ürünlerin bir araya geldiği ürün gruplarını ayrı ilgili pazarlar şeklinde tanımlamak suretiyle yapılması yerinde olacaktır. Bu bağlamda alım pazarı, et ve et ürünleri, beyaz et ve yumurta ürünleri, unlu ürünler, sütü ürünler, bira, şarap ve alkollü içkiler, alkolsüz içkiler, sıcak içecekler (kahve ve çay), şekerli ürünler (çikolata, kek gibi), temel gıdalar (un, şeker, pirinç gibi), dondurulmuş ürünler, bebek mamaları, ev hayvanları yiyecekleri, vücut bakım ürünleri ve ev temizlik ürünleri olarak ayrı ayrı belirlenebilir.

180 H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

Devralmaya konu olan mağazalar Muğla ili, Fethiye ilçesi, Göcek Beldesi'nde bulunmaktadır. Bu devralma sonucunda ortaya çıkacak olan yoğunlaşmanın perakende pazarındaki etkileri, mağazaların faaliyet gösterdiği bölgede hissedilecektir. Bu nedenle, yerel olarak tanımlanması gereken coğrafi pazar "*Muğla ilinin Göcek beldesi*" olarak belirlenmiştir.

190 Alım pazarında ise, perakendeciler alımlarını ağırlıklı olarak ulusal üreticilerden yapmalarına rağmen bölgesel veya yerel üreticilerden de alım yapabilmektedirler. Ancak bölgesel veya yerel olarak faaliyet gösteren üreticilerin ürünlerini diğer bölgelerde de pazarlamasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Bu bakımdan, alım pazarında ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği

200 İncelemeye konu işlem ile birlikte, Yalçın kontrolündeki, Muğla ili, Fethiye ilçesi, Göcek Beldesi’nde bulunan, “Kulüp Marina” ve “Göcek Marina” olarak adlandırılan süpermarketler sabit değerleriyle birlikte kira sözleşmelerinin devri yoluyla, CarrefourSA’ya geçecektir. Söz konusu devir işleminin ön koşullarından birisi, CarrefourSA’nın Göcek Marina ve Kulüp Marina süpermarketlerinin bulunduğu yerlerin malikleri olan İltur İleri Turizm Yat İşletmeleri A.Ş. ve Göcek Belediye Başkanlığı ile 1 yıllık kira sözleşmesi imzalamasıdır. Dolayısıyla, dosya konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ bağlamında bir devralma işlemidir.

210 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesi anlamında birleşme veya devralma kabul edilen bir işlemin, Rekabet Kurulu’ndan izin almak üzere bildirilmesi zorunlu bir işlem olarak değerlendirilebilmesi için, aynı Tebliğ’in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesine göre, “...işlemi gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25’ini aşması veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmi beş milyon TL aşması...” gerekmektedir.

CarrefourSA ve Yalçın’ın 2007 yılı Türkiye geneli toplam ciroları sırasıyla (.....) TL ve (.....) TL’dir. Dolayısıyla, 1997/1 sayılı Tebliğ’de öngörülen ciro eşiği aşıldığından, inceleme konusu yoğunlaşma işlemi izne tabidir.

H.3.2. İşlemin Rekabetçi Etkilerinin Değerlendirilmesi

220 4054 sayılı Kanun 7. maddesi ile “Bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri (...)” yasaklanmaktadır. Bu nedenle işlemin tüketim malları organize perakende ve alım (tedarik) pazarında hakim duruma veya hakim durumun güçlenmesine yol açıp açmadığı aşağıda incelenmektedir.

H.3.2.1. Tüketim Malları Organize Perakende Pazarı

230 Göcek coğrafi pazarında CarrefourSA’nın herhangi bir faaliyeti yoktur. Tablo-3’den de görüleceği üzere, Göcek pazarında Yalçın’ın devre konu iki marketi ile birlikte Tansaş, Migros ve Bim de birer market ile faaliyetlerini sürdürmektedirler. Devir öncesinde Yalçın’ın satış alanı ve ciroya göre elde ettiği %(...) ve %(...)’lik pazar payı işlem sonrasında CarrefourSA’ya geçecektir. Dolayısıyla, inceleme konusu devralma işlemi sonrasında hakim durum yaratılması söz konusu değildir.

Tablo 3 – Göcek Coğrafi Pazarında Faaliyet Gösteren Marketlerin Satış Alanı ve Ciro Üzerinden Hesaplanan Tahmini Pazar Payları

No	Firma	Şube Sayısı	Şube Satış Alanı(m ²)	Toplam Satış Alanı(m ²)	Satış Alanına Göre Pazar Payı (%)	Ciroya Göre Pazar Payı (%)
1	Yalçın	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2	Tansaş	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
3	Migros	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
4	Bim	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	Toplam	(...)		(...)	100	100

240 Kaynak: Bildirim Formu

H.3.2.2. Alım (Tedarik) Pazarı

Gıda ağırlıklı organize perakende sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin Türkiye genelindeki pazar paylarına Tablo 4'te yer verilmektedir.

Tablo 4 - Organize Perakende Sektöründe Pazar Payları

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Migros	(...)
CarrefourSA	(...)
BİM	(...)
Metro	(...)
Tesco	(...)
Diğer	38,2

250 İnceleme konusu işlem lokal nitelikte olduğundan bu işlem sonucunda CarrefourSA'nın Türkiye genelindeki pazar payında küçük bir artış olacaktır.

Belirlenen alım pazarlarının her birinde CarrefourSA'nın pazar payını hesaplayarak ayrıntılı değerlendirmeler yapılmaksızın, Türkiye geneli olarak belirlenen her bir alım pazarında işlemin etkilerinin yukarıda değinilen Türkiye organize perakende sektörüne benzer olacağı varsayımı bu pazar açısından kabul edilebilir niteliktedir. Bu bakımdan işlem sonrası CarrefourSA belirlenen alım pazarlarında küçük bir pazar payı artışı elde edecektir.

260 Mevcut durumda, alım pazarlarında Migros'a kıyasla daha düşük pazar payına sahip olması beklenen CarrefourSA'nın inceleme konusu devralma işlemi sonrasında hakim duruma gelmeyeceği kanaatine varılmıştır.

H.3.3. Yan Sınırlamalar

Bildirim konusu devralma işleminin tarafları arasında imzalanan Devir Sözleşmesi'nin 6.1.1. maddesinde devreden konumundaki Yalçın'a rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiştir.

270 Birleşme/devralma işlemlerinde yan sınırlamalar ve bu çerçevede rekabet yasakları, yoğunlaşmayı meydana getiren sözleşmenin ana amacının yanında sözleşmenin hukuki getirilerinden yararlanılmasına yönelik düzenlemeler olarak nitelendirilebilir. Alıcılar tarafından satıcılara getirilen rekabet yasakları, uygulamada alıcıların

devraldıkları maddi ve maddi olmayan varlıkların değerinden tam olarak yararlanmalarının, dolayısıyla alıcı tarafından yapılan yatırımın karşılığının tam olarak alınmasının bir aracı olarak değerlendirilmektedir. Genel olarak birleşme/devralma işlemine ilişkin bir rekabet yasağının yan sınırlama olarak kabul edilmesi ve bu çerçevede işlemle birlikte değerlendirilmesi için söz konusu yasağın “yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma”, “sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma” ve “orantılılık” şartlarını sağlaması gerekmektedir.

280

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, Devir Sözleşmesi'nin 6.1.1. maddesinde yer alan rekabet yasağının yukarıda sayılan her üç şartı da sağladığı anlaşılmıştır. Bu nedenle söz konusu rekabet yasaklarının makul birer yan sınırlama olduğu kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

290

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı “Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.